

1.

tanegység

Ki is az a Halpagár?

45 perces komplex szövegfeldolgozó óra
(magyar, vizuális kultúra)

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Eörsi István: *Halpagár*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

 Szöveggyűjtemény

Írólap, filctoll
Tábla, színes kréta vagy táblafilc

 Füzet, íróeszköz

Névkönyv, például:
Bíró Ágnes – Ladó János:
Magyar utónévkönyv
(Vince Kiadó, 2016)

A neveknek legtöbbször jelentése van. Ám ha meghallunk egy nevet, és nem tudjuk, mit jelent, akkor is van egy elképzelésünk arról, hogy milyen lehet az illető, aki ezt a nevet viseli. A nevet ugyanis azonosítjuk az emberrel, ami nem mindig szerencsés.

Eörsi István versének feldolgozása közben a gyerekek szembesülhetnek azzal, hogy a nevünket nem mi választjuk, éppen ezért nem biztos, hogy olyanok vagyunk, mint amilyenek a nevünk alapján elképzelnek bennünket. Sőt! Sokszor a kinézetünk is más, mint amilyenek valójában vagyunk.

Áttekintő vázlat

1.1 Rettenetes Halpagár	30 perc
1.1a Milyen lehet Halpagár?	15 perc
1.1b Halpagár-nyomozás	15 perc
1.2 Az én nevem	15 perc
1.2a Jó név / rossz név	5 perc
1.2b Újnév-kereső	10 perc
Összesen:	45 perc

A táblára való rajzoláshoz készítsünk elő színes krétát vagy táblafilcet! Nem árt, ha a medverajzhoz ötletelünk, vázlatokat készítünk, egyszóval felkészülünk rá. Ha mégsem akarunk mi rajzolni, a gyerekek közül is választhatunk egy jó rajzost, aki elkezd a táblán a figurát.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek értsék meg, hogy a név hangulata nem azonos a gazdája személyiségével, egy ember kinézete pedig nem feltétlenül árulkodik arról, milyen is ő valójában.

FELADATOK LEÍRÁSA

1.1 Rettenetes Halpagár

30
perc

1.1a Milyen lehet Halpagár?

Milyen lehet az, akit Halpagárnak hívnak? Milyennek képzelitek el? Ötelteljünk!

Az ötletbörze után olvassuk fel **Eörsi István: Halpagár** című versének első versszakát!

Most mit gondoltok, miféle szerzet ez a Halpagár? Ember? Ha nem ember, akkor mi lehet? És hogy néz ki?

15
perc

JEGYZETEIM

Rajzoljátok le egy írólapra filctollal, milyennek képzelitek Halpagárt az első versszak alapján!

Vedd figyelembe!

Már az első ötletelésnél észrevehetik a gyerekek a névben rejlő állatneveket: hal, agár. Ez alapján egy több állatból összetett fantázialény (mitológiai lény), vagy a két állat tulajdonságait ötvöző szerzet is lehet. De ez csak egy lehetőség. Ne szóljunk bele a gyerekek elképzeléseibe!

1.1b Halpagár-nyomozás

Mondjuk el a gyerekeknek, hogy a rendőrség nyomoz Halpagár után, hogy megállapítsák a kilétét, ezzel helyezzük szituációba a verset! Például így:

– Úgy tudom, önöknek van információjuk erről a Halpagárról, akiről igazság szerint azt sem tudjuk, hogy kicsoda, micsoda. Úgy tudjuk, Önöknek vannak fantomrajzaik Halpagárról! Kérem, mutassák be a rajzokat! (A vállalkozó gyerekek bemutatják a Halpagár-rajzokat.)

Hát ezzel nem mentünk sokra, mert ahány rajz, annyiféle Halpagárt ábrázol. De úgy tudom, létezik egy vers, ami felfogható egyfajta személyleírásnak. Azt kérem, hogy versszakonként, hangosan olvassák fel a verset, hogy ennek alapján egy pontosabb rajzot tudjunk készíteni a keresett személyről.

Olvassák fel a gyerekek versszakonként hangosan a verset! Minden versszak után álljunk meg, és emeljük ki, milyen új dolgot tudtunk meg Halpagárról!

Közben a táblán indítsunk el egy Halpagár rekonstrukciós rajzot! Az első rajzot (a medve körvonalait) lehet, hogy jobb, ha a pedagógus rajzolja fel (a 3. versszak után). A következő versszakoknál már rajzolhatnak a gyerekek.

Amikor készen van a rajz, és elolvastuk az utolsó versszakot is, beszéljünk arról, hogy Halpagár valóban olyan félelmetes-e, mint amilyenek elképzeltük, és amilyenek az elbeszélő a vers elején látta! Miből gondolhatjuk, hogy valójában nem is olyan rettenetes Halpagár? Akkor szerintetek milyen lehet?

- Segített-e Halpagár neve a nyomozásban?
- Ha igen, mivel vezetett nyomra? Ha nem, mivel vezetett félre?
- A névben rejlő szójáték csak véletlen lehet: hal-p-agár? Vagy szándékos vicc, tréfa? Mi lehetett vele a költő szándéka?
- Ti milyen nevet adnátok ennek a medveforma szelíd lények, ami jobban kifejezi a tulajdonságait? Vagy maradjon csak Halpagár?

Variáció

Szabadfoglalkozás idejében vagy szorgalmi feladatként a gyerekek folytathatják a Halpagár-rajzokat.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Ötletbörze: jellemzés név alapján
Karakterrajz filctollal
Nyomozás: Rekonstrukciós rajz a vers alapján
Vers olvasása, értelmezése
Névváltoztatás, új név adása

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Írólap, filctoll
Tábla, színes kréta vagy táblafile

15
perc

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Névkorrektció: A gyerekek válasszanak maguknak olyan nevet, ami a legjobban kifejezi őket.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Beszélgetés
Névválasztás, indoklással (írásban)
Névkönyv használata

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Névkönyv, például:
Bíró Ágnes – Ladó János:
Magyar utónévkönyv
(Vince Kiadó, 2016)

15
perc

5
perc

10
perc

1.2 Az én nevem

1.2a Jó név / rossz név

Beszélgessünk arról, hogy ki az, aki szereti a (kereszt)nevét! Miért?
Ki az, aki nem? Miért?

1.2b Újnév-kereső

A nevünket nem mi választjuk, éppen ezért egyáltalán nem biztos, hogy kifejezi, milyenek is vagyunk valójában. Gondolkozz el rajta, hogy szerinted milyen név illik hozzád a legjobban! Írd le a nevet a füzetedbe, és néhány mondatral indokold is meg, hogy szerinted miért ez lenne a legjobb név számodra! Ha nincs ötleted, használd az utónévkönyvet!

Aki úgy érzi, hogy neki teljesen megfelel a neve, az is írja le, hogy miért elégedett vele! Miért az a név fejezi ki őt a legjobban, amit a szülei választottak neki?

Variáció

Nem biztos, hogy a gyerekek meg tudják indokolni, miért tetszik, vagy nem tetszik a saját nevük vagy egy másik név. Ezért, ha túl nehéznek tartjuk a feladatot, a szülinapos évkörhöz hasonlóan (05-2. téma, 6. tanegység) készíthetnek a gyerekek egy névkört is, amelyen jelölik a nevüket, annak jelentését, és azt a becéző formát, ami a legjobban tetszik nekik (tehát nem feltétlenül azt, amin szólítani szokták őket!).

Házi feladat lehet, hogy a gyerekek kérdezzék meg otthon, miért éppen ezt a keresztnévet kapták, amit majd mondjanak is el (ha szeretnék) például egy szabadfoglalkozáson. (A téma köré ismét egy jó, kiadós, „spontán” beszélgetés szervezhető.)

JEGYZETEIM